

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

วันจันทร์ที่ 27 กันยายน พ.ศ.2564

ปิดหลุมรายได้คนไทยที่หายไป ขยายเพดานหนี้สาธารณะ 70%

ในที่สุด เมื่อวันที่ 20 ก.ย.ที่ผ่านมา ที่ประชุม “คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ” ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีนั่งเป็นประธาน รว.คลัง เป็นรองประธาน โดยมีปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นกรรมการ ได้ร่วมกันเห็นชอบการขยายเพดานหนี้สาธารณะของไทยจากเพดานเดิม 60% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ จีดีพี เป็น 70% เป็นการชั่วคราว เพื่อให้การบริหารจัดการกู้เงินของรัฐบาลเพื่อเยียวยาผลกระทบจากโควิด-19 และการฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังวิกฤติโควิดสามารถทำได้คล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เนื่องจากการประเมินจาก ธปท.ว่า “หลุมลึก” ที่ประเทศไทยได้รับจากวิกฤติโควิด-19 ในครั้งนี้จะกระทบต่อรายได้ของคนไทยอย่างน้อย 3 ปี ตั้งแต่ปี 63-65 ส่งผลให้รายได้ของคนไทยหายไปกว่า 2.6 ล้านล้านบาท และการฟื้นฟูเศรษฐกิจยังต้องใช้เวลายาวออกไป โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญที่เหลืออยู่เพียงเครื่องยนต์เดียวคือ “เม็ดเงินจากภาครัฐ”

ดังนั้น แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลออก พ.ร.ก.กู้เงินเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนจากโควิด-19 แล้ว 2 ครั้ง ครั้งแรกวงเงิน 1 ล้านล้านบาท และครั้งที่สอง 500,000 ล้านบาท โดยล่าสุดยังมีเงินที่กู้มาแล้วเหลือประมาณ 350,000 ล้านบาท แต่เม็ดเงินดังกล่าวไม่เพียงพอสำหรับ “ถมหลุมลึก” ของความเสียหายให้เต็มได้ และทางออกที่ทั้งหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชนเสนอคือการกู้เงินเพิ่มขึ้นอีก 1 ล้านล้านบาท แต่การดำเนินการดังกล่าวจะทำให้หนี้สาธารณะ ล่าสุด ณ สิ้น ก.ค.64 ซึ่งอยู่ที่ 8,909,063.78 ล้านบาท หรือ 55.59% ของจีดีพี สูงขึ้นทะลุเพดานหนี้เดิมที่ 60% ของจีดีพี ซึ่งเป็นที่มาของการตัดสินใจขยายเพดานหนี้ในครั้งนี้ และการขยายเพดานหนี้ดังกล่าว สอดคล้องกับการดำเนินการของรัฐบาลทั่วโลก และปัจจุบันหลายประเทศมีสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อจีดีพีสูงกว่าไทยมาก โดยกลุ่มประเทศพัฒนามีสัดส่วนอยู่ประมาณ 120% และกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาในแถบเอเชียอยู่ที่ 70% ของจีดีพี

อย่างไรก็ตาม คำถามที่สำคัญ และควรให้ความสนใจมากกว่า คือ เม็ดเงินที่กู้มาแล้วและกำลังจะกู้เพิ่มเติม นั้น ได้ลงไปตรงจุดเปราะบางของเศรษฐกิจหรือไม่ มีผลสัมฤทธิ์ในการถมหลุมรายได้ให้ดีขึ้นได้จริงหรือไม่ หรือเป็นมาตรการแบบ “ตักน้ำพริกละลายแม่น้ำ” ที่ทำแล้วหายไป ขณะเดียวกันรัฐบาลจะมีแนวทางหรือมาตรการใดๆตามมาอีกบ้าง โดยเฉพาะการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น การรักษาการจ้างงานและลดจำนวนคนตกงาน และผู้เดือดร้อนลง

นอกจากนั้น ยังต้องคำนึงถึง “การรักษาวินัยทางการคลัง” โดยมีแนวทางการใช้หนี้สินที่ชัดเจน เพื่อที่กลับมาใช้เพดานหนี้เดิมที่ 60% ซึ่งเป็นเส้นเสถียรภาพของการเป็นหนี้โดยเร็วที่สุด และทั้งหมดนี้ “ทีมเศรษฐกิจ” รวบรวมมุมมองของภาคผู้เชี่ยวชาญ และภาคเอกชน มาให้อ่านกัน

อมรเทพ จาวะลา

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักวิจัย

ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)

เห็นด้วยในหลักการเรื่องการขยายเพดานหนี้สาธารณะต่อจีดีพี จาก 60% เป็น 70% เพราะหากมองระยะสั้น เศรษฐกิจไทยโตช้าสุดในภูมิภาค นโยบายการคลังจึงต้องเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยสามารถกู้ได้ 1 ล้านล้านบาท ในช่วง 2 ปีจากนี้ ส่วนตัว

มองว่าเงินที่ควรแบ่งสัดส่วนการใช้เงินออกเป็นระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว โดยแบ่งเป็นเงินที่แจกให้ประชาชนแบบแจกแล้วจบ 40% เงินที่นำไปใช้ให้เกิดการจ้างงาน 40% และเงินกระตุ้นการบริโภค 20%

สำหรับหนี้สาธารณะที่ขึ้นมา 70% ไม่ถึงขั้นทำให้ถูกลดอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศลง เพราะประเทศที่หนี้สาธารณะใกล้เคียงไทย ยังมีอันดับความน่าเชื่อถือยังดี เพราะสามารถนำหนี้มาขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ประเทศไทย หากไม่กู้เงินแล้วปล่อยให้เศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยตัวมันเอง มีโอกาสเสี่ยงซิมยาว โตช้า จีดีพีปีนี้มีโอกาสโต 0% ปีหน้าโต 3% กว่า ในความสามารถไตรมาส 3% กว่าๆนี้ ถ้าจะใช้การกู้เงิน รอบนี้ ไม่ให้เสียเปล่าแล้ว การขับเคลื่อนจีดีพีโตได้เร็วจะทำให้หนี้ต่อจีดีพีลดลงมาได้ในอนาคต

การขยายเพดานหนี้สาธารณะ มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือรัฐบาลจะสามารถกู้เงินอีกล้านล้านบาท เพื่อประกอบการบริโภค โดยแจกให้คนจน กลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ ประกันสังคม และอื่นๆ อีกทั้งยังเป็นการช่วยยับยั้งไม่ให้เกิดความเสี่ยงติดเชื่อจากการไปทำงานนอกบ้าน อย่างไรก็ตามหากรัฐบาลจ่ายแล้วจบก็เป็นเพียงการประคองเศรษฐกิจระยะสั้น เป็นการซื้อเวลาเปิดเมืองไม่ได้ช่วยเศรษฐกิจ ระยะยาว

และจะดียิ่งกว่า หากรัฐนำเงินคลังไปสนับสนุนการจ้างงานในชนบท กระจายอำนาจทางการคลังให้ท้องถิ่นเลือกใช้โครงการเอง เพื่อบริหารจัดการน้ำหรือสร้างสาธารณูปโภคในพื้นที่ชุมชนไปกับกระตุ้นการบริโภค เช่น การเติมเงินอิเล็กทรอนิกส์ในกระเป๋าให้ใช้จ่ายหรือท่องเที่ยว แต่ควรกระจายช่วยร้านค้าเอสเอ็มอีธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็ก

ข้อดีอีกข้อ คือ หากภาครัฐเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จะช่วยสร้างความเชื่อมั่น และยังช่วยนักลงทุนน่าจะคลายความกังวลอีกด้วย แต่จะมีผลข้างเคียงบ้าง ตรงที่การระดมกู้เงินของภาครัฐ จะไปทำให้อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลสูงขึ้น กระทบต้นทุนทางการเงินของภาคเอกชน ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สามารถตัดตอน ไม่ให้การกู้ภาครัฐกระทบตลาดการเงินได้ โดย ธปท.ร่วมมือกับกระทรวงการคลัง ทำมาตรการ QE อัดฉีดเงินเข้าระบบ

ส่วนข้อเสียของการขยายเพดานหนี้ นั่น ผลกระทบระยะยาวคืออาจได้เห็นการเก็บภาษีเพิ่มเติม เช่น ขึ้นภาษี VAT, ภาษีมรดก, ภาษีที่ดิน และอื่นๆ แต่การขึ้นภาษีล้วนมีแรงกดดันทางการเมือง จึงมักทำได้ยากและทำได้น้อย

ด้านมองเสถียรภาพทางการคลัง เชื่อมั่นว่า รมว.คลัง มีความเป็นห่วงวินัยการคลังและระมัดระวังการใช้จ่ายอยู่แล้ว การขยายเพดานหนี้คงเป็นเพียงการเตรียมพร้อมหากต้องกู้เงินมากระตุ้นเศรษฐกิจ กรณีการระบาดลากยาว เศรษฐกิจไทยอ่อนแรง ยิ่งจีดีพีไทยในอนาคตยังเสี่ยงโตช้าจากปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น สังคมสูงอายุ ศักยภาพการเติบโตอาจต่ำ 3% แต่ต่อให้เป็นเช่นนั้น ก็ยังไม่น่ากระทบอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศ เพราะหนี้ที่ไว้อย่างต่ำกว่าประเทศอื่น เว้นแต่รัฐบาลในอนาคตจะประสบปัญหาอีกครั้ง เพราะวิกฤติเศรษฐกิจนี้ไม่ใช่ครั้งสุดท้าย

มองหนี้รัฐบาลแล้วต้องมองหนี้ครัวเรือนต่อ วันนี้หนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี ทะลุ 90% หากเศรษฐกิจไทยโตช้าต่อเนื่อง แต่คนยังต้องการสินเชื่อเพื่อใช้จ่าย ซื้อรถยนต์ ลงทุนซื้อบ้าน อีกไม่เกิน 5 ปี หนี้ครัวเรือนไทยจะทะลุ 100% ของจีดีพี ถึงตอนนั้นมาคุยกันใหม่ว่ายังเหลือใครเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยดอกเบี้ยยังอยู่ในขาขึ้นด้วย

เกรียงไกร เอี๋ยรบุญกุล

รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.)

ปลดล็อกเพดานหนี้ครั้งนี้ มีความจำเป็น สำหรับประเทศไทย เพราะ รัฐบาลทั่วโลกหากเผชิญวิกฤติเช่นนี้ ก็ต้องทำ เพดานหนี้ 70% ไม่ถือว่าสูงเกินไป และหนี้ส่วนใหญ่เป็นเงินบาทเกือบทั้งหมด โดยประเมินความเสี่ยงต่างๆก็ยังถือว่าต่ำ เพราะเป็นการเพิ่มความยืดหยุ่นและพื้นที่ทางการคลัง เพื่อความคล่องตัว

ให้กับการดำเนินนโยบาย ที่รองรับกับวิกฤติโควิด-19 และพยุ่งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในระยะข้างหน้า

เนื่องจากที่ผ่านมารัฐบาลได้กู้เงินเพื่อบรรเทาและเยียวยาผลกระทบดังกล่าว ผ่าน พ.ร.ก. กู้เงิน 1 ล้านล้านบาท และกู้เงินเพิ่มอีก 500,000 ล้านบาท โดยหนี้สาธารณะ ณ สิ้นเดือน ก.ค.ที่ผ่านมา อยู่ที่ 8.9 ล้านล้านบาท คิดเป็น 55.9% และยังคาดการณ์ว่า ในเดือน ก.ย.นี้ หนี้สาธารณะจะพุ่งขึ้นมาอยู่ที่ 58.96% ต่อจีดีพี ที่ 16 ล้านล้านบาท ทำให้ในปีหน้า อาจหลุดกรอบ 60% ตามที่ตั้งไว้ การปลดล็อกเพดานหนี้สาธารณะต่อจีดีพีในสถานการณ์ฉุกเฉินจากเดิม 60% เป็น 70% ไม่ได้กระทบต่อเสถียรภาพทางการคลังในระยะสั้น แต่เป็นการเพิ่มพื้นที่ให้รัฐบาลสามารถเร่งกระตุ้นเศรษฐกิจทางการคลัง ผ่านการกู้เงินได้อีกอย่างน้อย 1 ล้านล้านบาท (จากเดิมที่รัฐได้กู้เงินไปแล้ว 1.5 ล้านล้านบาท) เพื่อเป็นเม็ดเงินใหม่ ที่จะอัดฉีดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ เพื่อจุดติดเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจให้กลับมามีกำลังอีกครั้ง และเป็นแรงส่งสำคัญของเศรษฐกิจในปี 2565

ขณะเดียวกัน รัฐบาลจะต้องดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ เพิ่มเติม นอกเหนือจากมาตรการการเยียวยาที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพราะนับตั้งแต่เกิดโควิด-19 จนถึงขณะนี้ คาดว่าเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบคิดเป็นเงินประมาณ 2.5-2.6 ล้านล้านบาท

นายเกรียงไกรกล่าวต่อไปว่า การใช้เงินกู้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ อาจต้องแบ่งเม็ดเงินอัดฉีดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเป็นระยะๆตามจำนวนสัดส่วนของการฉีดวัคซีนครบ 2 เข็ม คือระยะแรก เมื่อปริมาณการฉีดวัคซีนโควิด-19 ในประเทศถึง 25-30% ของประชากร

ระยะที่สอง เมื่อปริมาณการฉีดวัคซีนในประเทศถึง 40-50% และระยะที่สาม เมื่อปริมาณการฉีดวัคซีนในประเทศถึง 60-70% วิธีนี้จะทำให้การใช้เม็ดเงินมีประสิทธิภาพ สอดคล้องความเป็นจริง ก็จะช่วยให้เศรษฐกิจไทยกลับมาค่อยๆฟื้นตัวได้ และส่งผลให้เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจตัวอื่นๆ ที่หยุดทำงานมาเกือบ 2 ปี กลับมาเดินเครื่องได้อีกครั้งหนึ่ง

“การดำเนินนโยบายดังกล่าวผ่านมาตรการต่างๆจะสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับการใช้จ่ายของภาครัฐ ที่ต้องมีประสิทธิภาพสูงสุด โปร่งใส ตรงจุด ฉับไว สอดคล้องกับสถานการณ์”

ที่สำคัญเงื่อนไขการขยายเพดานหนี้สาธารณะจาก 60% เป็น 70% ก็จะต้องเป็นการขยายแบบชั่วคราวเท่านั้น โดยหนี้สาธารณะต้องกลับมาอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า 60% ของจีดีพี ภายใน 10 ปี โดยรัฐบาลต้องมีแผนการจัดหารายได้เพิ่มเติม เพื่อลดการขาดดุลทางการคลังในระยะข้างหน้า เช่น การปฏิรูปการจัดเก็บรายได้ภาษี ที่อาจจะต้องหาฐานภาษีใหม่ๆ เช่น ภาษีจากฐานทรัพย์สิน เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลจะต้องบริหารสินทรัพย์ของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น รัฐวิสาหกิจ ใหญ่ๆของรัฐบาล จะต้องเร่งให้สร้างผลตอบแทนที่สูงขึ้น เพื่อส่งเงินเข้ารัฐอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การบริหารการจัดการสัมปทานของรัฐเพื่อเพิ่มรายได้ ทำให้มีเม็ดเงินเพียงพอ ต่อการลดขนาดการขาดดุลการคลัง ตัดลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น พร้อมทั้งรักษาวินัยทางการคลังควบคู่ไปด้วย เพราะการทุ่มเงินลงสู่ระบบเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ย่อมจะสร้างความเสี่ยงให้กับการเติบโตของเศรษฐกิจไทย ในระยะข้างหน้า

“การทุ่มเงินต้องทำควบคู่ไป ทั้งด้านเศรษฐกิจและสาธารณสุข คือ การกระจายและเร่งฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมจำนวนประชากร จนสามารถสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ได้ มิเช่นนั้นแล้ว เงินที่ถล่มลงไป จะเป็นการสร้างภาระทางการคลังให้กับประเทศ”

อนวรรณ์ พลวิชัย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เราจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อนำมากระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นกลับมาเหมือนเดิม เพราะในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่เกิดการระบาดของโควิด-19 ในปี 63 เม็ดเงินหายไปราว 4 ล้านล้านบาท จากการล็อกดาวน์ในประเทศหลายครั้ง กระทบต่อธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ที่สร้างรายได้ปีละราว 3 ล้านล้านบาท

เมื่อเม็ดเงินหายไปมหาศาล รัฐต้องใช้เงินกู้มากระตุ้นเศรษฐกิจในจำนวนเท่ากับที่สูญหายไป แต่ที่ผ่านมา รัฐออก พ.ร.ก.กู้เงิน 2 ครั้งรวม 1.5 ล้านล้านบาท และมีเงินจากการขาดดุลงบประมาณ 2 ปี อีกราว 1 ล้านล้านบาท รวม 2.5 ล้านล้านบาทมาใช้เยียวยา ฟื้นฟู และกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ยังไม่เพียงพอรัฐต้องกู้เพิ่มอีก 1.5 ล้านล้านบาท แต่การกู้เงิน 1.5 ล้านล้านบาทเดิม

กำลังจะชนเพดานหนี้สาธารณะ 60% ของจีดีพีแล้ว จำเป็นต้องขยายเพดานเป็น 70% ให้สามารถกู้เงินก้อนใหม่เพิ่มได้อีก เพื่อมาอุดรูรั่วของเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ การขยายเพดานหนี้สาธารณะและการใช้เงินกู้เยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจได้เร็วที่จะทำให้เกิดการจ้างงานนั้น จะเป็นผลบวกมาก เพราะจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นทั้งระบบ “ถ้ารัฐใช้เงินเพิ่มเติมได้เร็ว และมีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจไทยปีนี้อาจโตได้ 1-2% หรือใกล้เคียงกรอบ 1.5-2% จากเดิมที่คาดโต 0-1% และยังสร้างหลักประกันได้อีกกว่าปีหน้ามีโอกาสโตได้ถึง 5% ถ้าทำได้ ถือว่าเงินกู้มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพเพราะเศรษฐกิจไทยหลายปีที่ผ่านมา หลุดกรอบเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่ต้องการให้โตปีละ 5%”

อย่างไรก็ตาม การขยายเพดานหนี้สาธารณะ ไม่ได้หมายความว่า รัฐจะกู้เงินก้อนใหม่ทันที เป็นเพียงเตรียมการให้พร้อมถ้าจะกู้เพิ่ม โดยหากรัฐจำเป็นต้องกู้เพิ่มเห็นว่าควรกู้ 500,000 - 750,000 ล้านบาทก็พอแล้ว เพราะยังมีเงินจาก พ.ร.ก.กู้เงิน 500,000 ล้านบาท ที่ยังใช้ไม่หมดอีกส่วนหนึ่ง

แต่แม้การขยายเพดานหนี้สาธารณะจะมีผลดี แต่มีผลเสียด้วย โดยมีความเสี่ยงของความล้มเหลวด้านการคลัง เพราะหนี้สูงขึ้น อาจทำให้ไทยถูกจัดอันดับความน่าเชื่อถือต่ำลง ส่งผลให้รัฐออกหุ้นกู้ต่างประเทศมีดอกเบี้ยสูงขึ้น แต่ถ้ารัฐทำให้จีดีพีเป็นบวกได้ สัดส่วนหนี้ก็จะลดลง “ถ้าปีหน้า เงินกู้ที่เข้ามาอัดฉีดในระบบ ทำให้จีดีพีโตได้ 5% ขึ้นไป จะทำให้หนี้อยู่ในกรอบ 60% ได้ ซึ่งการกู้เงิน ดีกว่าไม่กู้ เพราะถ้าปล่อยให้เศรษฐกิจโตต่ำและขาดแรงกระตุ้น เก็บภาษีไม่ได้ตามเป้า รัฐไม่กล้าใช้งบเกินดุล จะปิดหีบไม่ลง เท่ากับรัฐบาลถึงแตก”

สำหรับเงินกู้ 1.5 ล้านล้านบาท ที่อัดฉีดเข้าระบบผ่านโครงการต่างๆของรัฐ เช่น คนละครึ่ง เราชนะ เราเที่ยวด้วยกัน ฯลฯ ที่ผ่านมา ยังไม่เคยมีการประเมินโดยรัฐว่า สำเร็จคุ้มค่าหรือไม่ แต่จากการสำรวจของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ความเชื่อมั่นของประชาชนยังต่ำลง แสดงว่าโครงการต่างๆยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์

ทีมเศรษฐกิจ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

วันจันทร์ที่ 27 กันยายน พ.ศ.2564

คอลัมน์ ชายคาพระพิรุณ

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดแถลงข่าวออนไลน์ ถึงความคืบหน้าโครงการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ที่ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทุกภาคส่วน ซึ่งดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สั่งการให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาผลกระทบของพี่น้องเกษตรกรทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยระยะสั้น ทั้งการจัดซื้อสินค้าเกษตรจากเกษตรกร ที่ประสบปัญหาสินค้าล้นตลาดราคาตกต่ำ เพื่อนำไปมอบให้กับบุคลากรทางการแพทย์ และประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ภายใต้ง “โครงการแบ่งปันน้ำใจ เกษตรไทยสู้ภัยโควิด-19” ซึ่งดำเนินการแล้ว 264 ครั้ง 46 จังหวัด รวมเป็นมูลค่าสินค้าทั้งสิ้น 1.2 ล้านบาท โดยได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน

และกลุ่มเกษตรกร รวมถึงการช่วยกระจายผลผลิตให้กับเกษตรกรชาวสวนผลไม้ในแคมเปญ “เกษตรกรแฮปปี้” จำนวน 2 เฟส สามารถช่วยระบาย มังคุด เงาะ ลองกอง ลำไย ได้จำนวนมาก ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากพี่น้องประชาชน ทำให้ราคาผลไม้ปรับตัวสูงขึ้นเป็นที่น่าพอใจ และได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการขนส่งและเป็นจุดกระจายสินค้า สำหรับระยะยาว กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานโครงการสำคัญหลายโครงการ ภายใต้โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีโครงการสำคัญหลายโครงการ ได้แก่ โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ซึ่งมีหลายหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินการ และโครงการพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service) เป็นต้น

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร บอกว่า กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการ แบ่งตามแหล่งที่มาของงบประมาณ ประกอบด้วย 1.เงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 จำนวน 12 โครงการ เช่น โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด โครงการพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service) และโครงการที่หน่วยงานระดับจังหวัดเสนอขอดำเนินการ เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร (สมุทรสงคราม) โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยเชิงการค้าในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ (จังหวัดสตูล) เป็นต้น ผลการดำเนินงานโดยรวม มีการเบิกจ่ายไปแล้วประมาณ 3,029 ล้านบาท คิดเป็น 56.92% ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยมีหลายโครงการที่ดำเนินการเบิกจ่ายเสร็จสิ้นแล้ว และ 2.งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 งบกลางรายการค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร (จังหวัดสมุทรสงคราม) และโครงการโรงเรือนเพาะเห็ดอัญชริยะ (จังหวัดสระบุรี) ขณะนี้ดำเนินการเบิกจ่ายไปแล้วประมาณ 1.14 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 83.37 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ

ขุนเกษตรรา

คอลัมน์รายงานพิเศษ : เกาะติดสถานการณ์น้ำภาคตะวันออก...การันตีความมั่นคง

ภาคตะวันออกซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุม 8 จังหวัด ชลบุรี ระยอง ตราด สระแก้ว นครนายก ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และปราจีนบุรี ถือว่า เป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และเป็นที่ตั้งของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก(EEC) และพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเป้าหมายภาคตะวันออก ดังนั้นรัฐบาลจึงให้ความสำคัญในการสร้างความมั่นคงในเรื่องสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยเฉพาะในเรื่องของ “น้ำ”

ในปี 2563 ที่ผ่านมา ภาคตะวันออกเป็นอีกภูมิภาคหนึ่งที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ ค่อนข้างน้อย แต่ด้วยการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้ “คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ภาคตะวันออก” ทำให้สามารถบริหารจัดการน้ำที่มีอยู่จำนวนจำกัด ให้เพียงพอกับความ ต้องการ ผ่านผันภาวะวิกฤตขาดน้ำมาได้ จนมาถึงฤดูฝน

ปีนี้ ซึ่งเป็นไปตามที่กรมอุตุนิยมวิทยาได้คาดการณ์ไว้ว่า ในช่วงปลายฤดูฝนเดือนกันยายน-ตุลาคม 2564 พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นเกือบทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ โดยจะมีฝนตกหนักในหลายพื้นที่ อาจจะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งได้

นอกจากนี้ อาจจะมีร่องมรสุมพาดผ่านบริเวณประเทศไทย และอาจจะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเคลื่อนตัวผ่านประเทศไทย ซึ่งก็เป็นไปตามที่คาดการณ์ในช่วงต้นเดือนกันยายน 2564 พายุดีเปรสชัน “โกนเซิน” ซึ่งต่อมาได้อ่อนกำลังลงเป็นหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงพาดผ่านประเทศไทย และยังมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีกำลังปานกลางพัดปกคลุมทะเลอันดามันและอ่าวไทยอีกด้วยทำให้ประเทศไทยมีฝนตกต่อเนื่อง ภาคตะวันออกก็เช่นกัน

นายทินกร เหลือล้น ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ 9 กรมชลประทาน ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออก เปิดเผยถึงสถานการณ์ว่า ขณะนี้มีปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเก็บน้ำทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางอย่างต่อเนื่อง โดยในภาคตะวันออกมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 6 แห่ง วันที่ 17 กันยายน 2564 มีปริมาณน้ำรวมกันทั้งสิ้น 1,023 ล้านลูกบาศก์เมตร(ลบ.ม.) คิดเป็นร้อยละ 67.5 ของปริมาณการเก็บกัก ยังสามารถรองรับน้ำได้อีกประมาณ 492 ล้าน ลบ.ม. โดยในจำนวนนี้มีอยู่ 4 แห่ง ที่มีปริมาณน้ำมากกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณความจุ ซึ่งกรมชลประทานเฝ้าระวังบริหารจัดการน้ำตามเกณฑ์กักเก็บน้ำของอ่าง (Rule Curve) อย่างใกล้ชิด ได้แก่ เขื่อนขุนด่านปราการชล จ.นครนายก มีปริมาณน้ำ 184 ล้านลูกบาศก์เมตร(ลบ.ม.) คิดเป็นร้อยละ 82 ของปริมาณการเก็บกัก เขื่อนนฤพดินทรจินดา จ.ปราจีนบุรี มีปริมาณน้ำ 241 ล้านลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 82 เขื่อนหนองปลาไหล จ.ระยอง มีปริมาณน้ำ 148 ล้านลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 90 และเขื่อนประแสร์ จ.ระยอง มีปริมาณน้ำ 255 ล้านลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 86 ส่วนอีก 2 แห่งปริมาณน้ำยังไม่มากนัก คือ เขื่อนคลองสียัด มีปริมาณน้ำ 141 ล้านลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 34 และเขื่อนบางพระ มีปริมาณน้ำ 53 ล้านลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 46 ของปริมาณการเก็บกัก

สำหรับสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ในพื้นที่ภาคตะวันออกมีทั้งหมด 56 แห่ง วันที่ 17 กันยายน 2564 มีปริมาณน้ำรวม 698.95 ล้านลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 72.50 ของความจุเก็บกัก ยังสามารถรองรับน้ำได้อีกประมาณ 265.17 ล้านลบ.ม.

อย่างไรก็ตาม แม้พายุดีเปรสชัน “โกนเซิน” จะพัดผ่านไปแล้ว แต่กรมชลประทานยังเตรียมความพร้อมรับมือกับลมมรสุมหรือหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงลูกใหม่ที่อาจจะพัดผ่านมา อธิบดีกรมชลประทาน นายประพิศ จันทร์มา ได้สั่งการให้ดำเนินการตาม 10 มาตรการรับมือฤดูฝนของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ได้เตรียมพื้นที่รับน้ำหลากพร้อมเครื่องมือชลประทานสำหรับผันน้ำไว้รองรับอีกด้วย

สำหรับเข็วระวังจุดเสียงที่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 จุดด้วยกัน ได้แก่ ตลาดเก่า จ.ปราจีนบุรี อ.เมืองจันทบุรี อ.พานทองและอ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี โดยที่ตลาดเก่า จ.ปราจีนบุรี กรมชลประทานเตรียมเครื่องสูบน้ำและเครื่องผลักดันน้ำจำนวน 29 หน่วยไว้เร่งการระบาย พร้อมจัดเตรียมพื้นที่ทุ่งบางพลวงที่อยู่ทางซ้ายของแม่น้ำปราจีนบุรี ซึ่งเกษตรกรเก็บเกี่ยวข้าวหน้าปีแล้วเสร็จ ทำเป็นแก้มลิงธรรมชาติ ด้วยการเปิดประตูรับน้ำเข้าทุ่งบางพลวงที่ประตูระบายน้ำ (ปตร.) คลองหาดยางช่วยตัดยอดน้ำหลากจากแม่น้ำปราจีนบุรีก่อนจะไหลเข้าตัวเมืองปราจีนบุรี จากนั้นจะทำการสูบน้ำออกแม่น้ำบางปะกงผ่านทางปตร.บางกระดาน ปตร.คูมอญ และปตร.บางกระเจ็ดได้ในอัตรารวม 300 ลบ.ม.ต่อวินาที สามารถบรรเทาภัยน้ำหลากให้พื้นที่เศรษฐกิจของจังหวัดได้

ส่วนพื้นที่ อ.เมืองจันทบุรี กรมชลประทานจะใช้คลองภักดีรำไพอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผันน้ำเสียงเมืองได้ในปริมาณ 300 ลบ.ม.ต่อวินาที ช่วยลดปริมาณน้ำไม่ให้หลากเข้าท่วมอำเภอเมืองได้ สำหรับพื้นที่ อ.พานทอง และอ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำนั้น จะใช้คลองชลประทานพานทองผันน้ำเสียงเมืองในอัตราระบาย 120 ลบ.ม.ต่อวินาที ร่วมกับการจัดจราจรทางน้ำ ตลอดจนถึงใช้เครื่องจักร เครื่องมือที่จัดเตรียมไว้บริหารจัดการน้ำส่วนเกินไม่ให้เกิดพื้นที่ที่อยู่อาศัย

“ขอให้ประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมั่นใจว่า จะไม่เกิดปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่เสี่ยงภัยดังกล่าวเป็นเวลานาน มาตรการต่างๆของกรมชลประทานที่เตรียมรับมือไว้และการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถบรรเทาภัยน้ำท่วมในช่วงปลายฤดูฝนนี้ให้กับทั้ง 8 จังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพแน่นอน” นายทินกร กล่าว

ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ 9 กล่าวด้วยว่า สำหรับแผนการจัดสรรน้ำฤดูฝนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 นั้น ได้วางแผนจัดสรรน้ำไว้ทั้งสิ้น 2,036 ล้านลบ.ม แบ่งเป็น น้ำอุปโภคบริโภค 176 ล้านลบ.ม. รักษาระบบนิเวศ 130 ล้านลบ.ม. น้ำเพื่อการเกษตร 1,298 ล้านลบ.ม. น้ำเพื่ออุตสาหกรรม 207 ล้านลบ.ม. และอื่นๆ 225 ล้านลบ.ม. ขณะนี้ ณ วันที่ 17 กันยายน 2564 เหลืออีกประมาณ 44วันก็จะสิ้นสุดฤดูฝนจัดสรรน้ำไปแล้วรวม 1,501 ล้านลบ.ม.เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ดังนั้นหากพิจารณาจากปริมาณน้ำต้นทุนที่อยู่และสถานการณ์ฝนตกในปัจจุบัน คาดว่าหลังสิ้นสุดฤดูฝนจะมีปริมาณน้ำต้นทุนในแหล่งเก็บกักน้ำทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีเพียงพอต่อความต้องการใช้ในฤดูแล้งปีหน้าอย่างแน่นอน โดยเฉพาะในพื้นที่ EEC 3 จังหวัดคือ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ซึ่งมีอ่างเก็บน้ำทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่รวม 16 แห่ง ณ วันที่ 17 กันยายน 2564 มีปริมาณน้ำใช้การรวม 727 ล้านลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 64.5 ของปริมาณเก็บกัก แม้จะมีปริมาณไม่มากนักแต่ขณะนี้ยังมีปริมาณน้ำไหลเข้าอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังมีโครงข่ายน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือช่วยเพิ่มปริมาณต้นทุนอีกด้วย

“กรมชลประทานเตรียมการรับมือฤดูฝนอย่างรัดกุม ภายใต้อำนาจสั่งการของอธิบดีประพิศ จันทร์มา จึงมั่นใจว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะสามารถผ่านพ้นภาวะน้ำท่วมที่รุนแรงในฤดูฝนปีนี้ไปได้ด้วยดี ในขณะที่ฤดูแล้งปี 2564/65 จะเพียงพอต่อความต้องการ โดยเฉพาะพื้นที่ EEC จะมีความมั่นคงเรื่องน้ำอย่างแน่นอน” ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ 9 กล่าวย้ำในตอนท้าย